

Maalämpöpumpun aiheuttama meluhaitta, Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5**504/11.02.02/2013****Ymplk 16.06.2020 § 56**

Valmistelijat: ympäristöterveydenhuollon päällikkö Aili Heikkinen, puh. 0400 144450, ympäristöterveystarkastaja Mikko Piippo, puh. 0400 144461.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 17.2.2020 päätöksellään 20/0028/3 kumonnut Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan 30.8.2018 tekemän päätöksen § 77 ja palauttanut asian ympäristölautakunnan uudelleen ratkaistavaksi. Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksessään määrännyt, että asiaa uudelleen käsiteltäessä on noudatettava asian selvittämistä ja asianosaisen kuulemista ja päätöksen perustelemista koskevia hallintolain sekä terveydensuojelulain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten säännöksiä. Asiassa on uuden käsittelyn päätteeksi annettava kaikilta osin säädösten ja määräysten edellyttämin tavoin päätöksen perusteena olevien seikkojen ja selvitysten selostamisen sisältävä ja muutoinkin perusteltu päätös, mihin sisältyy se, että asianosaisten oikeudellisesti merkityksellisiin väittämiin otetaan perustellusti kantaa.

Asian taustaa

Maalämpöpumpun meluhaittaselvitys on alkanut Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä 13.9.2013. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristöterveysvalvontapalvelut on tehnyt Asunto Oy:n Kiuruveden Katajatie 5:n huoneistossa 13 melumittausta: 13.9.2013, 27.9.2013, 13.-16.12.2013, 31.1.-3.2.2014, 16.-21.2.2014, 7.-10.3.2014, 10.-11.3.2014, 25.6.-2.7.2014, 8.-15.1.2015, 19.2.-18.3.2015, 17.-20.4.2015, 20.5.2015, 8.-13.12.2016. Tehdyistä äänitasomittauksista 11 mittauksessa todettiin Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjeen ja asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisten yöaikaisten toimenpiderajojen ylittymistä taajuuskaistalla 50 Hz. Ympäristölautakunta on käsitellyt asiaa seitsemän kertaa: 6.2.2014 § 11, 3.4.2014 § 34, 21.10.2014 § 107, 27.2.2015 § 20, 26.3.2015 § 28, 11.6.2015 § 64 ja 30.8.2018 § 77. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut pyynnöstä lausunnon asiassa 11.5.2015.

30.8.2018 § 77 päätöksen uudelleen käsittely

Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5 as. 2:n asukkaat ovat 20.3.2018 vaatineet Ylä-Savon SOTE kuntayhtymää puuttumaan maalämpöpumpun aiheuttamaan meluhaittaan, joka oli alkanut kesäkuussa

2013. Vaatimuksen liitteenä oli ollut yöaikaisia äänitasomittauksia ajalta 31.12.2017 - 5.2.2018, joiden mukaan yöaikana oli ollut asumisterveysasetuksen 545/2015 toimenpiderajojen ylityksiä 50 Hz taajuusalueella. Mittaukset oli tehnyt Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy. Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:lle oli 3.4.2018 lähetetty vastinepyyntö asukkaiden esittämistä vaatimuksista ja heidän teettämistä äänitasomittauksista ja vastine oli saatu 1.6.2018. Vastineessaan Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n hallitus toteaa, ettei pidä äänitasomittauksia asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisesti tehtyinä. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä oli 5.6.2018 pyytänyt Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5 as 2:n asukkaita tehdyistä äänitasomittauksista lisäselvitystä ja vastine oli saatu 18.6.2018. Itä-Suomen hallinto-oikeuden käsittelyssä Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5 oli esittänyt Vesa Viljasen 13.12.2018 tekemän lausuman, jossa esitettiin perusteluja sille, miksi taloyhtiö ei pitänyt mittauksia asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisesti tehtyinä. Vesa Viljasen mukaan mittaukset olisi pitänyt tehdä makuuhuoneessa useammassa eri pisteessä, koska tilan geometrian ja ääniaaltojen resonanssin vuoksi mittauspisteiden välillä on suurehko äänenpainetasoero.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä otti asian uudelleenkäsittelemään Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen tullessa lainvoimaiseksi. Asunto Oy Kiuruveden Katajatien 5 as. 2:n asukaille lähetettiin 26.3.2020 hallintolain 34 § mukainen kuulemiskirje sekä hallintolain 31 § mukainen lisäselvityspyyntö. Asukaille annettiin mahdollisuus lausua mielipiteensä As Oy Kiuruveden Katajatie 5:n vastineesta (vastine n:o 33879, 1.6.2018) sekä antaa selitys niistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka sisältyvät As Oy Kiuruveden Katajatie 5 vastineeseen ja Vesa Viljasen 13.12.2018 antamaan lausumaan. Lisäksi asukkaita pyydettiin lisäselvitystä koskien Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n tekemään äänimittaukseen (tutkimusraportti 18.3.2018). Raportissa asunnon makuuhuoneen äänitasoja oli mitattu ajanjaksolla 31.12.2017-5.2.2018, mutta kaikkia mittaustuloksia ei oltu ilmoitettu tuntikeskiarvoina. Asumisterveysasetuksessa 545/2015 pienitajuaisen sisämelun toimenpiderajat on ilmoitettu tunnin keskiäänitasoina ja siksi asukaille annettiin mahdollisuus toimittaa mittaustulokset tuntikeskiarvoina koko mittausajalta.

Asunto Oy Kiuruveden Katajatien 5 as. 2:n asukkaat antoivat vastineensa ja lisäselvityksen 27.4.2020. Lisäselvityksessä oli esitetty mittaustulokset koko mittausajalta. Asukkaat kertovat vastineessaan mm. kärsineen maalämpöpumpun aiheuttamasta meluhaitasta kesäkuusta 2013 lähtien. Asukkaiden mielestä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ei voi perustaa päätöksiä muutaman sekunnin äänitasomittauksille. Lisäksi heille on jäänyt epäselväksi, miksi kuntayhtymältä ja taloyhtiöltä on jäänyt huomiotta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän mittauspöytäkirja 8.-13.12.2016 tehdyistä mittauksista. Vastineen liitteenä oli Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n vastine/selvitys

19.4.2020. Selvityksensä mukaan Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy on tehnyt mittauksen asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisesti, koska asetuksen 11 § mukaan mittaus tehdään oleskeluvyöhykkeellä. Mittauspisteet olivat sijainneet oleskeluvyöhykkeellä tai kohdassa, joka on lähellä sitä kohtaa, jossa huoneessa nukkuvan pää sijaitsee, ei kuitenkaan 0,5 m lähempänä mistään huoneen pinnasta. Mittauksen aikana ovet, ikkunat ja tuuletusluukut olivat kiinni. Melumittauksessa oli käytetty mittalaite Norsonic NOR-140 S/N 1404932 sekä äänianalysoitsija olivat täyttäneet asetuksen vaatimukset. Mittaukset oli tehty yöaikaan ja mittauksissa saadut tulokset olivat ylittäneet annetut raja-arvot 50 Hz taajuudella. Tulosten tulkinassa Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy on tukeutunut Sosiaali- ja terveysministeriön asiaa neuvottelevan virkamiehen Vesa Pekkolan näkemykseen toimenpiderajan ylityksestä. Lisäksi Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy huomauttaa, että taloyhtiön puolesta lausuman antanut Vesa Viljanen ei ole kiistänyt saatuja mittaustuloksia.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on 5.5.2020 lähettänyt Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:lle hallintolain 34 § mukaisen kuulemiskirjeen. Kuulemiskirjeen liitteenä olivat asukkaiden 27.4.2020 lähettämä vastine liitteineen ja lisäselvityksineen. Kuulemiskirjeessä ilmoitettiin, että Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:llä on mahdollisuus antaa vastine liitteenä olevista asukkaiden vastineista sekä lisäselvityksestä. Lisäksi taloyhtiölle annettiin mahdollisuus lausua mielipiteensä ympäristölautakunnassa mahdollisesti määrättävistä terveydensuojelulain mukaisista kielloista ja pakkokeinoista (asumiskielto 27 §, uhkasakko ja teettämisuhka 53 §).

Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5 on antanut vastineena 20.5.2020 Vesa Viljasen asiantuntijalausunnon NC/2020/06-K8. Lausunnossa todetaan, että mitatut äänitasot alittavat melun toimenpiderajan ja viitataan asumisterveysasetukseen 545/2015 ja Promethor Oy:n 11.6.2015 tekemään raporttiin. Asiantuntijalausunnossa ei oteta kantaa asukkaiden antamaan vastineeseen ja lisäselvitykseen. Promethor Oy oli 20.5.2015 mitannut maalämpöpumpun aiheuttamaa äänitasoa asuinhuoneistossa A2. Kohdekäynnillä oli mitattu myös lämmönjakohuoneen ja makuuhuoneen välinen ilmajärjestävyys, jonka avulla oli arvioitu, kulkeutuuko ääni asuinhuoneistoon runkoviilijärjestävyys. Promethor Oy oli tehnyt päiväaikaista 30 sekunnin kestäviä mittauksia siten, että maalämpöpumpun toimintaa oli laitetoimittajan toimesta säädetty toimimaan kuten se toimisi -7- 25 °C lämpötilassa. Mittauksissa asuinhuoneistossa mitatut keskiäänitasot (kapeakaistaisuuskorjaukset mukaan lukien) ja pienitaajuiset terssikaistakohtaiset keskiäänitasot alittivat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen yöaikaisen melun toimenpiderajat. Tehtyjen ilmajärjestävyysmittausten perusteella makuuhuoneeseen kantautuva melu on pääosin rakennuksen runkoa pitkin kantautuvaa melua.

Promethor Oy:n ja Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittausten arviointi:

Promethor Oy on tehnyt lyhytaikaisia äänitasomittauksia 20.5.2015 eri huoneissa ja lisäksi valituksen kohteena olevasta makuuhuoneesta kolmesta eri kohdasta. Mittauspisteet sijaitsivat 60 -160 cm:n etäisyydellä seinistä korkeuden ollessa 80-120 cm. Mittaustuloksista on mittauspöytäkirjassa esitetty taulukkomuodossa mitatut keskiäännitasot. Taajuuspainottamattomat keskiäännitasot on esitetty kuvaajissa, jossa on myös asumisterveysohjeen 1/2003 ohjeavrot terssikaistoittain. Lyhytaikaisissa 30 sekunnin mittauksissa äänitaso 50 Hz:n taajuudella alittaa asumisterveysohjeessa olevan 44 dB :n toimenpiderajan.

Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy on tehnyt pitkäaikaisia yöaikaisia äänitasomittauksia 31.12.2017 - 5.2.2018. Mittaustuloksia on esitetty 28 yön ajalta mittausjakson pituuden vaihdellessa 2 h 20 min - 9 h. Mittaustulokset on esitetty 5 minuutin mittausjaksoissa. Mittauspiste oli sijainnut 31.12.2017- 30.1.2018 huoneen nurkassa oletetun nukkumipaikan kohdalla, jolloin etäisyys seiniin oli 55 cm ja korkeus 75 cm. 31.1.-5.2.2018 mittauspisteen etäisyys seinistä oli 75 cm ja 60 cm korkeuden ollessa 75 cm. Asian valmistelijat ovat analysoineet Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n tuloksia. Mittaustulosten mukaan 76 % mittausjaksoista ylittävät asumisterveysasetuksen mukaisen 44 dB toimenpiderajan 50 Hz taajuudella. Äänitasomittaukset on tehty Norsonic Nor140- äänitasomittarilla. Valmistajan teettämän tyyppihyväksyntätodistuksen mukaan mittausepävarmuus 50 Hz:n taajuudella on +/- 1 dB. Tämä mittausepävarmuus huomioiden 70-83 % mittausjaksoista ylittää asumisterveysasetuksen mukaisen toimenpiderajan 50 Hz:n taajuudella. Mittaustuloksia on tarkasteltu taulukossa 1.

Taulukko 1 Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n tulosten tarkastelu 50 Hz terssikaistalla

Mittausjakso alkoi	Mittausjakso päättyi	Vaihteluväli Leq, 50 Hz dB	Toimenpiderajan (44 dB) ylittävien mittausjaksojen (5 min.) osuus	
			Mittaustulosten mukaan	Mittausepävarmuus huomioiden
31.12. klo 22:00	1.1. klo 06:59	39,1 - 45,1	7 %	1-43 %
1.1. klo 22:03	2.1. klo 07:01	28,7 - 46,3	53 %	51-56 %
2.1. klo 22:00	3.1. klo 06:58	38,8 - 48,0	49 %	44-50 %
3.1. klo 22:02	4.1. klo 06:59	38,9 - 51,6	42 %	27-45 %
7.1. klo 02:29	7.1. klo 06:58	43,1 - 47,4	63 %	54-100 %
8.1. klo 01:23	8.1. klo 06:57	43,3 - 48,1	79 %	66-100 %
9.1. klo 03:26	9.1. klo 06:59	45,2 - 47,4	100 %	100 %
11.1. klo 02:09	11.1. klo 06:58	46,5 - 50,3	100 %	100 %
12.1. klo 02:32	12.1. klo 07:01	45,9 - 49,5	100 %	100 %

13.1. klo 03:40	13.1. klo 06:58	44,9 - 49,8	100 %	93-100 %
17.1. klo 03:49	17.1. klo 06:57	46,6 - 53,3	100 %	100 %
18.1. klo 04:40	18.1. klo 06:57	45,0 - 49,6	100 %	100 %
19.1. klo 03:05	19.1. klo 06:58	45,1 - 51,8	100 %	100 %
20.1. klo 02:03	20.1. klo 06:57	44,9 - 51,9	100 %	98-100 %
21.1. klo 01:47	21.1. klo 06:56	44,9 - 51,8	100 %	97-100%
22.1. klo 00:45	22.1. klo 07:00	42,2 - 52,7	91 %	91-95 %
23.1. klo 00:08	23.1. klo 07:00	44,4 - 53,7	100 %	94-100 %
24.1. klo 00:20	24.1. klo 07:01	38,8 - 52,0	71 %	71-73 %
25.1. klo 00:45	25.1. klo 06:56	45,6 - 50,4	100 %	100 %
26.1. klo 02:13	26.1. klo 06:58	42,4 - 49,0	51 %	49-84 %
26.1. klo 23:55	27.1. klo 06:57	39,8 - 54,2	63 %	63-67 %
29.1. klo 00:03	29.1. klo 07:00	42,8 - 49,6	72 %	57-93 %
31.1. klo 00:27	31.1. klo 06:58	43,5 - 49,3	95 %	75-100 %
1.2. klo 01:33	1.2. klo 06:57	27,3 - 51,4	91 %	91 %
1.2. klo 22:00	2.2. klo 06:58	24,8 - 48,3	79 %	45-83 %
2.2. klo 22:03	3.2. klo 07:01	32,4 - 50,0	89 %	87-90 %
3.2. klo 22:00	4.2. klo 06:59	26,3 - 52,4	69 %	69 %
5.2. klo 03:33	5.2. klo 06:56	33,4 - 50,0	90 %	88-90 %
KOKO MITTAUSJAKSO HUOMIOIDEN			76 %	70-83 %

Arviointi Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittauksen asianmukaisuudesta:

Asumisterveysasetuksen 11 § mukaan "melumittauksessa tulee käyttää tarkkuudeltaan ja toiminnoiltaan luotettavaksi osoitettua mitauslaitteistoa, jolla saatuja mittaustuloksia voidaan verrata tässä asetuksessa säädettyihin toimenpiderajoihin. Melumittaus tehdään oleskeluvyöhykkeellä. Mittauslaite sijoitetaan melun kokemisen ja haittavaikutusten kannalta tarkoituksenmukaiselle korkeudelle ja paikkaan, tavallisimmin pään korkeudelle. Mittauspiste voi olla myös vuode ja vuoteessa olevan henkilön pään alue. Mittauspiste ei saa kuitenkaan ilman perusteltua syytä sijaita alle 0,5 metrin etäisyydellä mistään huonepinnasta. Kun melutaso mitataan, ikkunoiden, ulko-ovien ja tuuletusluukkujen tulee olla kiinni."

Asumisterveysasetuksen 545/2015 soveltamisohjeen 8/2016 osa II (s. 4) mukaan melun voimakkuuden ja/tai ominaisuuksien vaihdellessa suuresti oleskeluvyöhykkeen eri osissa, joudutaan harkitsemaan, mikä on se lukuarvo, jota käytetään terveyshaitan arviointiin ja mahdollisen haitan poistamisvaatimuksen perusteena. Soveltamisoppaan mukaan haitan ollessa unihäiriö, arviointiin käytetään mitaustulosta, joka kuvaa nukkuvaa altistavan melun voimakkuutta ja ominaisuuksia. Mittauspisteen tulee sijaita lähellä kohtaa, jossa nukkuvan pää olisi nukuttaessa. Mittauspisteen ei kuitenkaan tule olla ilman perusteltua syytä 0,5 m lähempänä seinää. Jos huoneessa on useita sänkyjä ja nukkujia, on perusteltua arvioida terveyshaitta sitä nukkujaa altistavan melun mukaan, jonka unihäiriöriski on suurin.

Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy on tehnyt mittaukset Nor140-äänitasomittarilla, joka täyttää asumisterveysasetuksen 11 § vaatimukset mitauslaitteistosta. Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n käyttämät mitauspisteet on valittu asumisterveysasetuksen 545/2015 sekä sen soveltamisohjeen mukaisesti.

Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittaukset on esitetty viiden minuutin mittausjaksoissa, joka poikkeaa asumisterveysasetuksen mukaisesta toimenpiderajan esittämistavasta, jossa toimenpiderajana on yhden tunnin keskiäänitaso. Tämän vuoksi Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän valmistelijat ovat laskeneet tuloksista tunnin keskiäänitasot taulukkoon 2, jolloin niitä voidaan verrata asumisterveysasetuksessa oleviin toimenpiderajoihin.

Taulukko 2 Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n tulokset muutettuna tunnin keskiäänitasoiksi

Mittausjakso alkoi	Mittausjakso päättyi	Vaihteluväli Leq, 50 Hz dB	Toimenpiderajan (44 dB) ylittävien mittausjaksojen (1 h) osuus
--------------------	----------------------	-------------------------------	--

			Mittaustulosten mukaan	Mittausepävarmuus huomioiden
31.12. klo 22:00	1.1. klo 06:59	41,1 - 44,1	11 %	0-22 %
1.1. klo 22:03	2.1. klo 07:01	39,1 - 45,9	44 %	33-56 %
2.1. klo 22:00	3.1. klo 06:58	41,1 - 46,8	44 %	33-67 %
3.1. klo 22:02	4.1. klo 06:59	39,7 - 47,2	67 %	50-65 %
7.1. klo 02:29	7.1. klo 06:58	44,3 - 45,9	100 %	40-100 %
8.1. klo 01:23	8.1. klo 06:57	44,3 - 46,2	100 %	67-100%
9.1. klo 03:26	9.1. klo 06:59	46,1 - 47,1	100 %	100 %
11.1. klo 02:09	11.1. klo 06:58	46,8 - 49,7	100 %	100 %
12.1. klo 02:32	12.1. klo 07:01	47,3 - 48,8	100 %	100 %
13.1. klo 03:40	13.1. klo 06:58	45,4 - 49,1	100 %	100 %
17.1. klo 03:49	17.1. klo 06:57	49,3 - 52,7	100 %	100 %
18.1. klo 04:40	18.1. klo 06:57	47,1 - 48,9	100 %	100 %
19.1. klo 03:05	19.1. klo 06:58	48,5 - 51,5	100 %	100 %
20.1. klo 02:03	20.1. klo 06:57	48,1 - 51,5	100 %	100 %
21.1. klo 01:47	21.1. klo 06:56	46,8 - 51,4	100 %	100 %
22.1. klo 00:45	22.1. klo 07:00	48,7 - 52,5	100 %	100 %
23.1. klo 00:08	23.1. klo 07:00	48,7 - 53,5	100 %	100 %
24.1. klo 00:20	24.1. klo 07:01	40,9 - 51,2	86 %	86 %
25.1. klo 00:45	25.1. klo 06:56	45,9 - 49,6	100 %	100 %
26.1. klo 02:13	26.1. klo 06:58	43,3 - 47,7	80 %	60-100 %
26.1. klo 23:55	27.1. klo 06:57	44,1 - 50,6	86 %	71-86
29.1. klo 00:03	29.1. klo 07:00	44,3 - 48,0	100 %	71-100
31.1. klo 00:27	31.1. klo 06:58	45,1 - 48,4	100 %	100 %
1.2. klo 01:33	1.2. klo 06:57	47,3 - 50,9	100 %	100 %
1.2. klo 22:00	2.2. klo 06:58	40,3 - 47,8	78 %	44-78 %
2.2. klo 22:03	3.2. klo 07:01	44,3 - 49,8	100 %	89-100%
3.2. klo 22:00	4.2. klo 06:59	46,3 - 50,6	100 %	100 %
5.2. klo 03:33	5.2. klo 06:56	45,4 - 48,6	100 %	100 %
KOKO MITTAUSJAKSO HUOMIOIDEN			85 %	75-88 %

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 8.-13.12.2016 tehtyjen mittaustulosten arviointi:

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristö- ja terveysturvapalvelut on tehnyt viimeisimmät mittaukset valituksen kohteena olevasta huoneistosta 8.-13.12.2016 (mittauspöytäkirja 15.12.2016). Mittausjaksossa mitattiin äänitasoja viideltä yöltä ja tuloksia arvioitiin yhden tunnin mittausjaksoissa. Mittari oli sijoitettu makuuhuoneen nurkkaan siten, että etäisyys seinistä oli 60 cm korkeuden ollessa 73 cm. Mittaustulosten mukaan 62 % (mittausepävarmuus huomioiden 58-80 %) mittausjaksoista ylittävät asumisterveysasetuksen mukai-

sen 44 dB toimenpiderajan 50 Hz taajuudella.

Taulukko 3 Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 8.-13.12.2016 tehtyjen mittaustulosten tarkastelu 50 Hz terssikaistalla

Mittausjakso alkoi	Mittausjakso päättyi	Vaihteluväli Leq, 50 Hz dB	Toimenpiderajan (44 dB) ylittävien mittausjaksojen (1 h) osuus	
			Mittaustulosten mukaan	Mittausepävarmuus huomioiden
8.12. klo 22:00	9.12. klo 07:00	33,5-47,3	22 %	22-33 %
9.12. klo 22:00	10.12. klo 07:00	43,1-48,9	78 %	78-100 %
10.12. klo 22:00	11.12. klo 07:00	42,8-48,4	67 %	67-89 %
11.12. klo 22:00	12.12. klo 07:00	42,4-46,9	67 %	67-100 %
12.12. klo 22:00	13.12. klo 07:00	42,3-47,7	78 %	56 -78 %
KOKO MITTAUSJAKSO HUOMIOIDEN			62 %	58-80 %

Esityslistan lisäaineistona:

Asukkaiden vastine täydennyksineen ja liitteineen sekä Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n vastine ja selvitys liitteineen
Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n vastine/Vesa Viljasen lausunto liitteineen (Promethor Oy:n raportti 11.6.2015)
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän mittauspöytäkirja 8.-13.12.2016 tehdystä yöaikaisista äänitasomittauksista
Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto 11.5.2015

Valmistelijoiden päätösehdotus:

Ympäristölautakunta toteaa, että Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittaukset on suoritettu asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisesti. Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy on esittänyt tutkimustulokset viiden minuutin keskiäänitasoina, jotka Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on muuttanut tunnin keskiäänitasoiksi. Asumisterveysasetuksessa 545/2015 yöaikaiselle pienitaajuiselle sisämelulle on annettu tunnin keskiäänitason toimenpiderajat nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa. Mittaustulosten analysoinnissa on arvioitu mittausjaksojen keskiäänitasojen ylityksiä ja niiden kestoja. Mittaus on tehty pitkältä ajalta (28 yötä), jolloin mittauksista voidaan pitää myös kattavana. Näillä perusteilla Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittaustuloksia voidaan käyttää osana terveyshaitan arviointiin.

Promethor Oy:n mittaukset ovat lyhytkestoisia (30 sekuntia) ja ne on tehty päiväaikana, joten terveyshaitan arviointia ei niiden mittauksen perusteella voida tehdä.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 8.-13.12.2016 tekemissä yöaikaisissa äänitasomittauksissa mitattiin asumisterveysasetuksen 545/2015 yöaikaisen toimenpiderajan ylittäviä äänitasoja 50 Hz taajuuskaistalla 58-80 %:ssa mittausepävarmuus huomioiden (taulukko 3). Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n 31.12.2017 - 5.2.2018 tekemissä

äänitasomittauksissa (taulukko 1) asumisterveysasetuksen 545/2015 yöaikaisen toimenpiderajan ylityksiä oli 70-83 %:ssa mittausepävarmuus huomioiden. Kun Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n mittaustulokset muutettiin tuntikeskiarvoiksi (taulukko 2), niin asumisterveysasetuksen 545/2015 yöaikaisen toimenpiderajan ylityksiä oli 75-88 %:ssa mittausepävarmuus huomioiden.

Ympäristölautakunta toteaa, että Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n tekemien yöaikaisten äänitasomittausten perusteella Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n asunto 2:n makuuhuoneessa on terveydensuojelulain 27 § mukainen terveyshaitta. Ympäristölautakunta päättää määrätä Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n asunnon nro 2 makuuhuoneen terveydensuojelulain 27 §:n mukaiseen yöaikaiseen (klo 22.00 - 07.00) käyttökieltoon.

Mikäli asetettua käyttökieltoa haetaan purettavaksi, on Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n esitettävä selvitys tehdyistä korjaustoimenpiteistä, joilla meluhaitta on saatu poistettua. Tämän lisäksi on esitettävä kattavat yöaikaiset pienitaajuisen äänitason mittaustulokset. Mittaukset on tehtävä talvikautena.

Päätöksen perustelut:

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa. Edelleen 27 §:n mukaan, jos terveyshaitta on ilmeinen ja on syytä epäillä sen aiheuttavan välitöntä vaaraa, haittaa ei voida korjata tai jos terveydensuojeluviranomaisen määräystä haitan poistamiseksi ei ole noudatettu, eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä, terveydensuojeluviranomainen voi kieltää tai rajoittaa asunnon tai muun oleskelutilan käyttöä.

Asumisterveysasetuksen 545/2015 § 12 mukaiset toimenpiderajat on esitetty kuvassa 1. Toimenpideraja yöaikaiselle 50 Hz äänitasolle nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa on 44 dB. Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n asunnossa nro 2 yöaikainen toimenpideraja 50 Hz taajuudelle ylittyy useasti.

Kaista/Hz	20	25	31,5	40	50	63	80	100	125	160	200
Yöajan (klo 22–7) L _{eq,1h} /dB	74	64	56	49	44	42	40	38	36	34	32

Päiväajan (klo 7–22) pienitaajuiselle melulle sovelletaan 5 dB suurempia arvoja kuin taulukossa 2.

Kuva 1. Pienitaajuisen sisämelun tunnin keskiäänitason toimenpiderajat nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 8.-13.12.2016 tekemissä yöaikaisissa äänitasomittauksissa sekä Hämeen Rakennus ja Tutkimus Oy:n 31.12.2017- 5.2.2018 tekemissä yöaikaisissa äänitasomittauksissa mitattiin toistuvasti asumisterveysasetuksen 545/2015 yöaikaisen toimenpiderajan ylittäviä äänitasoja 50 Hz taajuuskaistalla. Mitattujen äänitasojen ylitykset olivat usein myös selkeästi yli toimenpiderajan.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta on käsitellyt päätöksen kohteena olevaa maalämpöpumpun aiheuttamaa meluhaittaa kuusi kertaa vuosina 2014-2016. Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut on tehnyt huoneistossa 12 yöaikaista pitkäaikaista äänitasomittausta ja näissä 11:ssä mitattu äänitaso ylitti asumisterveysohjeen ja asumisterveysasetuksen yöaikaisen toimenpiderajan. Meluhaitan poistamiseksi ja selvittämiseksi on annettu useita määräyksiä ja Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5 on tehnyt useita toimenpiteitä meluhaitan vähentämiseksi. Tehdyt toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä vaimentamaan meluhaittaa alle asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisen toimenpiderajan. Sosiaali- ja terveysministeriö on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän pyynnöstä antanut asiassa lausunnon 11.5.2015. Lausunnon mukaan käyttökiellon määrääminen tilanteessa, jossa altistuminen jatkuu tehdyistä toimenpiteistä huolimatta, on peruste käyttökiellon määräämiselle.

Asumisterveysasetuksen 3 § mukaan terveyshaitta on arvioitava kokonaisuutena siten, että altisteen toimenpiderajaa sovellettaessa otetaan huomioon altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttää altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät. Päätöksen perusteena ovat pitkäaikaiset äänitasomittaukset osoittavat, että altistuminen meluhaitalle on toistuvaa ja pitkäkestoista. Näin ollen terveydensuojelulain 27 § mukaiset edellytykset käyttökiellon asettamiselle täyttyvät.

Käyttökielto voidaan purkaa, mikäli terveyshaitta saadaan poistettua. Tehtyjen äänitasomittausten mukaan maalämpöpumpun meluhaitta ilmenee erityisesti talvella vuorokautisten lämpötilavaihtelujen ollessa suuria. Tämän vuoksi melumittaus on tehtävä talviaikana.

Asianosaisia on kuultu ennen päätöksen tekoa. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on 5.5.2020 lähettänyt Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:lle hallintolain 34 § mukaisen kuulemiskirjeen. Kuulemiskirjeen liitteinä olivat asukkaiden 27.4.2020 lähettämä vastine liitteineen ja lisäselvityksineen. Kuulemiskirjeessä ilmoitettiin, että Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:llä on mahdollisuus antaa vastine liitteinä olevista asukkaiden vastineista sekä lisäselvityksestä. Lisäksi taloyhtiölle

annettiin mahdollisuus lausua mielipiteensä ympäristölautakunnassa mahdollisesti määrättävistä terveydensuojelulain mukaisista kielloista ja pakkokeinoista (asumiskielto 27 §, uhkasakko ja teettämisuhka 53 §). Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n puolesta lausunnon 20.5.2020 antanut Vesa Viljanen ei ole ottanut kantaa asukkaiden antamaan vastineeseen ja lisäselvitykseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Terveydensuojelulaki 763/94, § 1, 26 ja 27.

Terveydensuojeluasetus 1280/94, § 15 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 545/2015 asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (Asumisterveysasetus)

Hallintolaki 434/2003

Ympäristöjohtajan päätösehdotus:

Ympäristölautakunta päättää määrätä Asunto Oy Kiuruveden Katajatie 5:n asunnon nro 2 makuuhuoneen terveydensuojelulain 27 §:n mukaiseen yöaikaiseen (klo 22.00 - 07.00) käyttökieltoon valmistelijan ehdotuksen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.